

DE VLAAMSE BIOGASSECTOR IN 2023

VOORTGANGSRAPPORT

Lisa Deraedt
Tine Vergote
Céline Wyffels

Verantwoordelijke uitgever:

Erik Meers
 Biogas-E vzw, platform voor anaerobe vergisting
 Marksesteenweg 58
 B-8500 Kortrijk
 Tel. +32 (0)56 24 12 63
 E-mail: info@biogas-e.be
 Oktober 2024

Gefinancierd door:

Hoewel al het mogelijke is gedaan om de accuraatheid van dit document te waarborgen, kunnen noch de auteurs, noch Biogas-E aansprakelijk gesteld worden voor eventuele nadelige gevolgen bij het gebruik ervan.

Biogas... het blijft een (reactor)vat vol tegenstellingen. Enerzijds staat het hoog in het vaandel van de Europese Commissie (EC) als dé technologie bij uitstek die EU-27 vooruit moet stuwten in energie-onafhankelijkheid, de strijd tegen klimaatverandering, de verbetering van bodemkwaliteit en nutriëntrecuperatie ter vervanging van kunstmest (N of P) uit primaire grondstoffen. Anderzijds lijkt het Vlaams beleid in schril contrast hiermee eerder een lauwe minnaar, met dalende steun- en stimulatiekaders en onzekere toekomen voor biogasbedrijven als gevolg.

Als we ons even mogen spiegelen aan het enthousiasme van Europa:

Er is een industrieel Europees partnerschap opgericht in kader van REPowerEU (Biomethane Industrial Partnership) dat ons onafhankelijker moet maken van aardgasimport. Dit met duidelijke targets tegen 2030 waarvoor ook lidstaten en deelregio's een visie zullen moeten opstellen.

Er is bovendien een meer holistische benadering waarbij ook de andere maatschappelijke waarden van biogas (naast energie) door diverse geledingen van de EC in de verf worden gezet via rapporten, policy briefs en aanpassingen aan vigerende regelgeving. Zo is onder meer de verankering van CO₂-equivalente besparing uit koolstofopbouw in de bodem door gebruik van digestaat een erkende extra meerwaarde, bovenop de klimaatwinst door hernieuwbare energieproductie. Europa stimuleert koolstofopbouw in kader van de Soil Mission (en aankomende Soil Health Monitoring Law) ter ondersteuning van biodiversiteit, de klimaatdoelstellingen (en de COP21 Quatre-promille ambitie) en het behoud van bodemvruchtbaarheid voor Europese landbouw.

Ook zijn er op dit eigenste moment diverse EC-rapporten in de maak omtrent de sleutelrol van biogas in het Europese streven naar chemische meststoffenvervanging uit primaire grondstoffen, hetgeen aansluit bij de Green Deal en de Farm-to-Fork strategie. De helft van de stikstof gebruikt in de Europese landbouw is nog steeds gebaseerd op aardgas. In Vlaanderen is dit 45%. Een eerste rapport in dat kader werd in september officieel gelanceerd tijdens het ESNI event te Brussel. Een tweede rapport omtrent het stimuleren van biogas als drijfveer voor nutriëntrecuperatie volgt binnenkort.

Diverse Europese regio's stelden reeds een biogasactieplan op. Europese marktleider Duitsland wordt op deze wijze verwoegd door groeilanden Italië, Frankrijk en Spanje. Naast de velen die het licht hebben gezien, is er ook een strategische samenwerking opgestart tussen de EU en Oekraïne voor uitwisseling van expertise en biomethaan. De ultieme doelstelling is om aardgasimport uit Rusland te vervangen door de biomethaantegenhanger geproduceerd in Europa en Oekraïne.

Met al deze positieve boodschappen zou men haast geloven dat biogas in Vlaanderen een gouden en zekere toekomst tegemoet gaat. Maar iedereen die actief is in de biogassector ziet het toch eerder somber in. De voorbije jaren waren dan ook nogal ontvullend op dat vlak, niet in het minst voor bestaande actoren. Ondanks al deze maatschappelijke en technische meerwaardes is er vanuit beleidsperspectief in eigen regio nauwelijks tot niet geïnvesteerd in het behoud of stimuleren van biogas. Waar Europa biogas herkent en erkent als duurzame biogebaseerde raffinaderij, ervaren we bij ons deze erkenning niet.

Laten we aldus hopen dat een deel van het enthousiasme vanuit Europa ook zal afstralen op de nieuwe Vlaamse Regering.

Erik Meers
 Voorzitter Biogas-E vzw

Colofon	2		
Voorwoord	3		
Leeswijzer	4		
1 (AANKOMENDE) WIJZIGINGEN IN REGELGEVING	9	3 STATISTIEKEN VAN DE VLAAMSE BIOGASSECTOR	31
Categorie-overschrijdend	10	Evoluties en trends in de biogassector	32
Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)	10	Agro-industriële vergisters	36
Hernieuwbare energierichtlijn (RED)	11	GFT-vergisters	37
Net-Zero Industry Act (NZIA)	14	Biogasproductie uit rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's)	37
CO ₂ -transport via pijpleidingen	14	Biogasproductie uit industriële afvalwaterzuiveringsinstallaties (AWZI's)	37
Nationaal en Vlaams Energie- en Klimaatplan	15	Recuperatie van biogas uit stortplaatsen	38
Biogas	16	Evoluties en trends in boerderijschaalvergisting	39
Wijzigingen Verzameldecreet en -besluit	16	Evoluties en trends in de biomethaansector	41
Emissies	16		
Volume investeringssteun micro-WKK's	17	4 HUIDIGE STEUNMECHANISMEN	43
Biomethaan	18	Steun voor biogasvalorisatie in een WKK > 10 kW	44
Wijzigingen Europees emissiehandelssysteem (ETS)	18	Principe van de bandingfactoren en berekening van de onrendabele top	44
Gas package ondersteunt biomethaan	18	Representatieve projectcategorieën voor biogas	44
Ons afval als energiebron, voor een duurzamere industrie en landbouw	19	Projectspecifieke steun	46
Twee jaar REPowerEU	19	Groenestroomcertificaten	46
6 Digestaat	20	Warmtekrachtcertificaten	47
VLAREMA introduceert informatiefiche voor OBA-stromen	20	Duurzaamheidscriteria	48
Europese Commissie zet deur open voor RENURE	20	Transparantieverplichting certificatensteun	49
Update Fertilising Products Regulation (FPR)	21	Certificatenoverschot	50
Koolstofverwijdering en koolstoflandbouw (CRCF)	22	Steun voor biogasvalorisatie in een WKK < 10 kW	51
		Investeringssteun	51
2 INNOVATIES, IMPACT EN ONDERZOEK	23	Steun voor biomethaanprojecten	51
Nieuwste initiatieven	24	Biomethaan als biobrandstof	51
Vlaamse agro-industriële biomethaaninstallaties	25	Biomethaan in bedrijven, huishoudens en publieke organisaties	52
Groen gas draag bij aan verduurzaming sociale woningen	25	Biomethaan in ETS	52
PAS-innovatiesteun voor project met pocketvergisting	25	Steun voor groene warmteproductie	52
Innovatieagenda Mestverwerking	25	Call groene warmte	52
Impact	26	Steun voor houders van capaciteit	53
Van bananenschil tot biogas	26	Capaciteitsremuneratiemechanisme	53
Water uit digestaat	26	Steun voor biogasproductie op boerderijschaal	54
Recuperatie van zwavel	27	VLIF-steun voor productieve investeringen	54
Biogases: Beyond Energy	27	Vervangingsinvesteringen	54
Vooruitgang in onderzoek	28	VLIF-steun voor innovatieve investeringen	54
BioDEN: meer energie- en nutriëntenrecuperatie uit digestaat	28	Verhoogde investeringsaftrek	55
SEMPRE-BIO: kostenefficiënte oplossingen voor biomethaanproductie	29	5 BIJLAGEN:	57
NUTRI-KNOW: toegankelijke kennis voor nutriëntenbeheer	29	OVERZICHT VAN ALLE GROOTSCHALIGE VLAAMSE BIOGASINSTALLATIES	57
Demoproject Boost pocketvergisting en nabewerking	30	Overzicht van agro-industriële biogasinstallaties	57
OG ChicoryRePowered: haalbaarheid witloofvergisting	30	Overzicht van GFT-vergisters	58
		Overzicht van rioolwaterzuiveringsinstallaties die biogas valoriseren (RWZI's)	58
		Overzicht van afvalwaterzuiveringsinstallaties die biogas valoriseren (AWZI's)	59
		Overzicht van installaties die biogas recupereren uit stortplaatsen (stortgas)	59
		Overzicht van biomethaaninstallaties	59